

KAMPEN OM BYEN

PODCAST

København i 1000 år

Afsnit 6: Kampen om byen (25 min)

RESUMÉ

I midten af 1900-tallet er store dele af København blevet slidt. Bystyret sætter en plan i værk for at modernisere byen, men det er bestemt ikke alle københavnere, der er glade for planerne. Boligmangel og ungdomsoprøret skaber derfor i 1960'erne grundlaget for de såkaldte "slumstormere" der indleder en ideologisk kamp om byen og dens rum. En kamp der har præget byens historie lige siden.

TEMA/KRONOLOGI

- Midt 1900-tallet → I dag.
- Slumstormerne, Bz, boligmangel, ungdomsoprør, ungdomshuset.
- Bysanering, ideologi, protestbevægelser, demokrati.

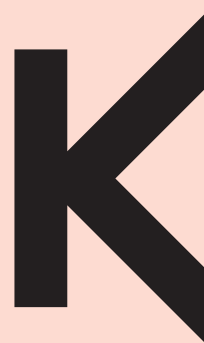
SÅDAN ANVENDER DU MATERIALET

Dette materiale tager udgangspunkt i Københavns Museums podcastserie "København i 1000 år".

Materialet er henvendt til lærere, der underviser i folkeskolens ældste klasser og tager udgangspunkt i historiefagets formål og kompetenceområder.

Det kan tilpasses den enkelte undervisningssituation i forhold til niveau, arbejdsform og tidsforbrug. Du kan frit vælge, hvilke opgaver eleverne skal arbejde med og hvordan. Der kan arbejdes med opgaverne alene, i makkerpar eller i grupper – og flere opgaver kan også gennemføres fælles i klassen.

Ved nogle opgaver er der angivet en tidskode. Denne refererer til tidsbestemmelser i podcastafsnittet, så eleverne kun skal gehøre en bestemt del for at løse opgaven.

KØBENHAVNS
MUSEUM

ARBEJDSSPØRGSMÅL

Hvad var slumstormerne?

En protestbevægelse mod bysaneringerne i 50-60'erne. De boede i gamle forladte huse, som skulle rives ned. Også en del af ungdomsoprøret.

Hvilke områder i København indtog slumstormerne? Sofiegården, Christiania, Nørrebro (den sorte firkant).

Hvorfor flyttede børnefamilier væk fra Nørrebro? Forurening, usikkert, for lidt plads.

Hvorfor besluttede kommunen at rydde de slumagtige områder i København? Ville have skatteborgere og særligt børnefamilier til byen – ikke arbejdsløse slumstormere.

Hvad kendetegner Bz-bevægelsen? Vrede, punk, voldelige, inkluderende over for mange typer/ekskluderende over for lokalsamfundet, anarkistisk.

Hvad startede ungdomshuset som – og hvornår fik Bz'erne lov af kommunen til at bruge det? 1982 Folkets Hus, bygget af arbejderne selv.

Hvad skete der med Ungdomshuset omkring år 2000? Kommunen sælger det til "Faderhuset". De unge skal smides ud, men de besætter det i 7 år.

Beskriv begivenheden i 1.marts 2007 og den efterfølgende tid. Politiet bryder ind ved hjælp af kraner midt om natten. Huset bliver ryddet og revet ned. Spærring af veje, brændende containere, kast af brosten og kampe.

Hvad er forskellen på nutidens protestbevægelser for Amager Fælled og Stejlepladsen og de tidligere Slumstormerne og Bz'ere? Forskellige borgere – ikke kun unge, ikke voldelige. Kæmper for fælles arealer/natur – ikke kun egen bolig.

ORDLISTE

Arbejd med de svære/ukendte ord, der nævnes i podcasten

- Bysanering
- Ideologi
- Borgerrepræsentation
- Veneration
- Konfrontatorisk
- Anarkistisk
- Inkluderende
- Ekskluderende
- Lokalplaner

STIL SPØRGSMÅL TIL

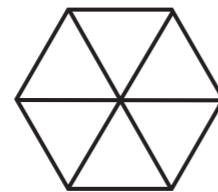
- Hvad ville du spørge en af de unge, der var med i slumstormerne, Bz-bevægelsen eller ungdomshuset om?
- Hvad vil du gerne vide mere om?

UNDERSØG

Undersøg dine demokratiske rettigheder i forhold til:

- At demonstrere
- Militærtjeneste
- Politisk indflydelse

Find selv frem til andre demokratiske rettigheder.

ØVELSE

1. Lav en tidslinje over "Kampen om byen" og placer følgende grupper på tidslinjen:

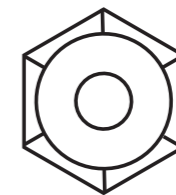
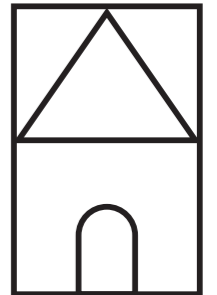
- Slumstormerne (Tidskode: 3.25)
- Christiania (Tidskode: 6.03)
- "Nørrebro" (Tidskode: 6.38)
- Bz'erne (Tidskode: 10.30)
- Ungdomshuset (Tidskode: 12.47)

2. Tilføj en beskrivelse af hvad der kendetegner de forskellige protestbevægelser: Hvem deltager? Hvad kæmper de for/hvad vil de opnå? Hvad er deres værdier? Hvordan kæmper de?

3. Find evt. billeder på nettet, der passer til tidslinjen.

PERSPEKTIVER

- Hvilke "fællesskaber og værdier" kæmper vi for i dag – og hvordan?
- Hvilken betydning, tror du, protestbevægelserne har?
- Hvad vil du kæmpe for?

ØVELSE

Læs følgende artikel:

Har de her gamle aktivister ret? Gør du for lidt oprør og tænker for meget på dig selv? | Historie | DR

<https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/har-de-her-gamle-aktivister-ret-goer-du-lidt-oproer-og-taenker-meget-paa-dig>

- Er du enige med de gamle aktivister om, at ungdommen i dag mangler fællesskab?
- Har de gamle aktivister ret, når de siger at de nye generationer har for stort fokus på deres eget ego?
- Er der en værdikamp, som ungdommen i dag særligt kæmper for eller går op i?

Tidslinjen viser temaer og udvalgte årstal fra hovedstadens historie, som Københavns Museum viser i sine udstillinger.

12.000 f.v.t. – 1000: Forhistorien

- 12.000 f.v.t.: Første spor efter mennesker i området
- Stenalder → Middelalder: Spor efter bosættelser

1000-1200: Den tidlige by

- 1166: Absalon bygger sin borg

1200-1500: Middelalderbyen

- 1254: Byens første stadsret

1536 - 1660: Renæssancens by

- Christian d. 4 bygger nye voldanlæg
- 1639: Christianshavn etableres
- 1659: Stormen på København

1660 – 1850: Enevældens by

- 1711: Pesten rammer København
- 1728: Første store bybrand
- 1795: Anden store bybrand

- 1807: Københavns Bombardement
- 1853: Koleraen rammer København
- 1856-58: Byportene rives ned

Raidhuerne blev en del af bz'ernes uniform både dag og nat, og blev kun vasket, når bz'erne selv tog bad.

1980'erne.

Udgivet af: Københavns Museum 2021

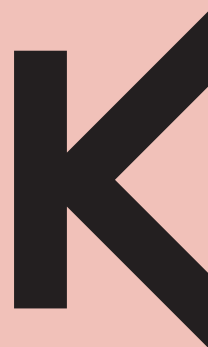
Tekst: Marie Søborg Andersson

Redaktion: Cecilie Borgund Hansen, Marie Søborg Andersson, Sidsel Kirk

Foto: Københavns Museum

Grafisk design: Le Lyhne Fischer, lefischer.dk

Tryk: Kandrup Bogtrykkeri A/S

KØBENHAVNS
MUSEUM

▶ 1850 – 1950: Den moderne by

- 1892: Elektrisk belysning indføres
- 1911: Hovedbanegården opføres
- 1940'erne: Bysanering

1950 - : Byen til debat

- 1960'erne: Slumstormerne
- 1971: Christiania etableres

- 2007: Ungdomshuset ryddes
- 2000→: Nye bydannelser

